

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษางานวิจัยเรื่องการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง
ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยมี
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษารูปแบบต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างงานของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย
คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า
อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ให้สอดคล้องกับตลาดในปัจจุบัน
4. เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า อำเภอธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี ในรูปแบบใหม่ ๆ

ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดและลักษณะของผลิตภัณฑ์ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์
ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำมา
เป็นข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถาน
บำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยนำผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์มาพัฒนาให้
เข้ากับงานหัตถกรรมไม้แกะสลักตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความพึงพอใจของผู้ผลิต ผู้สนใจผลิตภัณฑ์ และผู้เชี่ยวชาญ ที่มีต่อ
รูปแบบผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี
จังหวัดปทุมธานี ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่ผู้วิจัย
ได้สร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นมาใหม่ประเภทเครื่องใช้ภายในบ้าน เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตนำไปใช้
ประโยชน์และผลิตต่อไป

โดยกำหนดขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล

2. เครื่องที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้ให้ข้อมูล

1.1 เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ที่ควบคุมดูแลการผลิต ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง
ผู้ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

1.2 ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านคือ

1.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจินต์ เพิ่มพูน หัวหน้าภาควิชาหัตถกรรม คณะ
ศิลปกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทองเจือ เขียดทอง ประธานหลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

1.2.3 อาจารย์สุรพันธ์ จันทนะสุด อาจารย์ประจำสาขาวิชาเครื่องไม้ ภาควิชา
หัตถกรรม คณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

1.2.4 อาจารย์ศิระ จันทรสวาสดี อาจารย์ประจำแผนกสาขาวิชาอุตสาหกรรม
เครื่องเรือนและตกแต่งภายใน วิทยาลัยเทคนิคดุสิต สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

1.2.5 อาจารย์ศานิต ปั้นเขื่อนขัตติย์ อาจารย์ประจำแผนกสาขาวิชาอุตสาหกรรม
เครื่องเรือนและตกแต่งภายใน วิทยาลัยเทคนิคดุสิต สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

2. เครื่องที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อ
การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลอง
ห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร
และกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เครื่องมือในการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถาน
บำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลที่ใช้ในการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบ

1.แบบสอบถาม (Observation) สอบถามเกี่ยวกับผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทัณฑสถานบำบัด
พิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

2 .แบบสัมภาษณ์ (Interview) มี 2 แบบคือ

2.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนา วัสดุ กระบวนการผลิต และรูปแบบ ตลอดจนถึงการบริหารจัดการการผลิตและจำหน่าย

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง กับ ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาความพึงพอใจของผู้ผลิต ผู้สนใจผลิตภัณฑ์ ผู้จำหน่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ เพื่อเป็นแนวทางในการที่ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ผลิต และผู้สนใจผลิตภัณฑ์ซึ่งถามเกี่ยวกับวัสดุ การผลิต รูปแบบผลิตภัณฑ์ เทคนิค การเคลือบผิว และความสวยงาม

โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัย

การศึกษางานวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

แบบสัมภาษณ์

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชภัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทักษสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติความเป็นมา บริบทของหน่วยงาน ทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยต่าง ๆ

2. ศึกษาวิธีการและขั้นตอนการสัมภาษณ์

3. กำหนดประเด็นการสัมภาษณ์และสร้างแบบสัมภาษณ์

4. นำแบบสัมภาษณ์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

5. นำแบบสัมภาษณ์ไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถาม

1. ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชภัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทักษสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ด้านต่าง ๆ เช่น ประวัติความเป็นมา บริบทของหน่วยงาน ทฤษฎีต่าง ๆ ตลอดจนผลงานวิจัยต่าง ๆ

2. ศึกษารูปแบบผลิตภัณฑ์ราชภัณฑ์ ของทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในรูปแบบผลิตภัณฑ์ งานเครื่องเรือน โดยนำผลิตภัณฑ์ราชภัณฑ์ของผู้ต้องขังทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีมาพัฒนาให้สอดคล้องกับงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทงานไม้เครื่องใช้ภายในบ้านให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

3. ศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและการพัฒนา กรรมวิธีการผลิตงานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทงานไม้เครื่องใช้ภายในบ้าน

4. ศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับ งานผลิตภัณฑ์หัตถกรรมประเภทงานไม้เครื่องใช้ภายในบ้าน

5. นำผลการศึกษามากำหนดประเด็นของข้อคำถามในแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการศึกษา

6. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

7. นำแบบสอบถามไปดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

9. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข

10. นำแบบสอบถามที่ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทณฑลสถาน บำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับทณฑลสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

2. ทำหนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทณฑลสถาน บำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะเหตุและผล โดยใช้วิธีเชิงพรรณนา เพื่อหาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทณฑลสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ชุด คือกลุ่มเจ้าหน้าที่ทณฑลสถาน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และ กลุ่มผู้สนใจผลิตภัณฑ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS FOR WINDOW วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทณฑลสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี รูปแบบที่ผลิตในปัจจุบันรูปแบบกรงนกและกรงสุนัข รูปแกะสลักทำด้วยไม้เป็นรูปมังกรพันหลัก ตู้โชว์บูพื้นด้วยก้ามเหยี่ยวและผนังบุด้วยวอลล์เปเปอร์ ตู้โชว์ขนาดกลางและขนาดเล็กตู้วางโทรทัศน์และตู้โชว์ขนาดเล็ก

2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างงานของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทณฑลสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานีวิชาชีพที่ใช้ในการฝึกให้กับผู้ต้องขัง เป็นผลิตภัณฑ์ งาน

ช่างไม้ การผลิตผลิตภัณฑ์ของสถานบำบัดได้ดำเนินการจัดแบ่งออกเป็นกลุ่ม ตามโรงฝึกงาน 4 กลุ่ม แต่ละโรงฝึกจะมีเจ้าหน้าที่หรือครูฝึกคอยควบคุมดูแลและสอนทั้งหมด 8 คน โดยแบ่งเป็นโรงฝึกละ 2 คน และมีหัวหน้าควบคุมการฝึก 2 คน รวมเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาวิชาชีพทั้งหมด 8 คน วิธีการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังมีการนำนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขัง นวัตกรรมใหม่คือการนำผู้ฝึกสอนจากภายนอกเข้ามาสอนให้แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำการส่งเจ้าหน้าที่ภายในกรมราชทัณฑ์ไปฝึกอบรมตามศูนย์วิชาชีพต่าง ๆ แล้วกลับมาสอนให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำ และคิดแนวความคิดแบบใหม่ ๆ เช่นการนำเอาเศษวัสดุเข้ามาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ การนำภาคเอกชนเข้ามาฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังภายในเรือนจำเช่น โรงงานอัญมณี โดยโรงงานจะนำเครื่องมือ วัสดุ และอุปกรณ์มาเองรวมทั้งการเสียค่าใช้จ่ายบางส่วนของค่าน้ำและค่าไฟที่ใช้ในการฝึกวิชาชีพเอง และผลที่ได้รับตามมาคือ ทางโรงงานจะรับตัวผู้ต้องขังที่ได้รับการฝึกจนชำนาญและพ้นโทษออกจากเรือนจำเข้าทำงานที่โรงงานของตน

3. เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ให้สอดคล้องกับตลาดในปัจจุบัน

4. เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ในรูปแบบใหม่ ๆ

5. ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้ผลิตสินค้า ผู้เชี่ยวชาญ และผู้สนใจสินค้ามีความพึงพอใจในระดับมากทุกรูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เขียนหมากไสของ ลวดลายดอกบัวกลองไสเครื่องประดับลวดลายดอกบัว กรอบรูปหัวใจลวดลายดอกพุดตาล กรอบรูปสี่เหลี่ยมลวดลายดอกตำลึง และกรอบรูปวงรีลวดลายดอกตำลึง

อภิปรายผล

1. รูปแบบต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทัณฑสถานบำบัดพิเศษชายคลองห้า อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี รูปแบบที่ผลิตในปัจจุบันรูปแบบทรงนกและทรงสุนัข รูปแกะสลักทำด้วยไม้เป็นรูปมังกรพันหลัก ตู้โชว์วีพีพื้นด้วยกำมะหยี่และพนักด้วยวอลล์เปเปอร์ ตู้โชว์ขนาดกลางและขนาดเล็กตู้วางโทรทัศน์และตู้โชว์ขนาดเล็ก ทั้งนี้เพราะไม่ได้มุ่งเน้นความงามมากนักแต่มุ่งประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ

2. กระบวนการสร้างงานของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ ทณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี วิชาชีพที่ใช้ในการฝึกให้กับผู้ต้องขัง เป็นผลิตภัณฑ์ งานช่างไม้ มีการนำนวัตกรรมใหม่เข้ามาใช้ในการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังนวัตกรรมใหม่ เช่นการนำเอาเศษวัสดุเข้ามาประดิษฐ์เป็นเครื่องใช้ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพราะ การออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์จะช่วยให้รูปแบบและสินค้า ให้สอดคล้องกับตลาดในปัจจุบัน

3. ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ความพึงพอใจที่มีต่อผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ของผู้ต้องขัง ทณฑสถานบำบัดพิเศษชาย คลองห้า อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้ผลิตสินค้า ผู้เชี่ยวชาญ และผู้สนใจสินค้ามีความพึงพอใจในระดับมากทุกรูปแบบผลิตภัณฑ์ ได้แก่ เขียนหมากใส่ซอง ลวดลายดอกบัวกล่งใส่เครื่องประดับลวดลายดอกบัว กรอบรูปหัวใจลวดลายดอกพุดตาล กรอบรูปสี่เหลี่ยมลวดลายดอกตำลึง และกรอบรูปวงรีลวดลายดอกตำลึง ทั้งนี้เพราะรูปแบบใหม่ มีความสวยงามมุ่งเน้นทั้งประโยชน์ใช้สอยและสุนทรีย์ศาสตร์คือคุณค่าและความงามของผลิตภัณฑ์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้สนใจผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการทำงานวิจัย

1. การสร้างผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ที่มีลวดลายแกะสลัก และฉลุเนื้อไม้ไม่ควรให้ควรระมัดระวังเป็นอย่างมากเนื่องจากถ้าขาดความชำนาญในการแกะอาจแตกหักได้
2. การเคลือบผิวผลิตภัณฑ์ที่มีลวดลายค่อนข้างมากต้องระวังเนื่องจากสารที่ใช้เคลือบจะไปอยู่บริเวณลายทำให้ดูไม่สวยงาม

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำการศึกษเปรียบเทียบรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ใช้วัสดุธรรมชาติกับวัสดุสังเคราะห์
2. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเพื่อเป็นอาชีพที่ยั่งยืนให้กับผู้ต้องขัง
3. ควรมีการศึกษาดตลาดสินค้าของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์เพื่อสามารถรองรับกับผลิตภัณฑ์ที่จะผลิตออกมา